

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar på betänkande (SOU 2015:89) Ny museipolitik

Norrbottnens museum har beretts möjlighet att lämna synpunkter på SOU 2015:89 *Ny museipolitik: betänkande*. Utredningen är huvudsakligen en översyn av de statliga museernas uppdrag, myndighets- och institutionsstruktur. Förslaget till museilag omfattar dock alla offentligt styrda museer, där Norrbottens museum är ett av landets regionala museer.

Norrbottnens museum lämnar följande yttrande.

1.1 Förslag till museilag

Norrbottnens museum (NBM) stöder förslaget att tillskapa en särskild museilag som slår fast de allmänna museernas fria ställning som kunskapsinstitutioner med ansvar för att förmedla ett reflekterande förhållningssätt till historien och omvärlden, med ändamål att bidra till det demokratiska samhällets utveckling.

§ 2-3

Det unika med museernas roll i samhället är att ovanstående sker genom de tre grundpelarna som fastställs i § 3, nämligen publik verksamhet, kunskapsuppbyggnad och aktiv förvaltning av sina samlingar. Museer har en unik möjlighet att utgöra en demokratisk och mångfaldig mötesplats som inte styrs av populistiska och politiska strömningar. I detta sammanhang utgör museernas samlingar tillsammans med vetenskapligt baserad kunskapsuppbyggnad och professionell förmedling med konstnärlig kvalitet en stor tillgång för att bemöta och nyansera historieskrivningar. Därför menar NBM att museidefinitionen i § 2 även ska omfatta kunskapsuppbyggnad och samlingsförvaltning.

Institutioner som inte uppfyller definitionens tre kriterier, exempelvis konsthallar, kan genom en tilläggsformulering ändå omfattas av lagen.

§ 7

NBM ser positivt på att höga krav ställs på museernas verksamhet, men kraven på att utställningar och annan publik verksamhet ”ska vara tillgänglig för alla och anpassad till användarnas olika förutsättningar” är orimliga både ur ekonomisk och praktisk synvinkel.

§ 12

Angående § 12 anser NBM att det är viktigt att endast massmaterial ska kunna gallras. All eventuell utgallring måste ske med arkeologisk kompetens som grund, där det vetenskapliga värdet är centralt. I nuläget sker en snabb utveckling av naturvetenskapliga analysmetoder som kan tillämpas även på redan insamlat material och på så sätt ge ny kunskap om det förflutna. Massmaterial som nu tillmäts lågt informationsvärde lämpar sig för kvantitativa

analyser och kan därmed komma att få högt informationsvärde. Det är nödvändigt med föreskrifter som säkerställer processen.

10.3.5 Kunskapsuppbyggnad av hög kvalitet

Det är positivt att utredningen lyfter fram museer som kunskapsinstitutioner och forskningens roll i sammanhanget. Att bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad är ett viktigt uppdrag. NBM menar dessutom att egen forskning i samarbete med universitet och högskolor ytterligare stärker museernas roll som kunskapsinstitutioner och mötesplatser för teori och praktik. Vidare ser NBM gärna att möjligheten för verksamhetsbaserad forskarutbildning utreds.

10.5 Inrätta en ny myndighet för museifrågor

NBM anser att frågan om en ny museimyndighet bör genomlysas ytterligare innan eventuellt beslut.

Oavsett myndighetsform finns behov av nationellt stöd för kompetensutveckling och omvärldsanalys för regionala, kommunala och andra museer i hela landet.

Sverige är ett land med stora geografiska avstånd. Möjlighet för samarbete bygger i stor utsträckning på fysiska möten, geografiska avstånd ska inte vara en utslagsfaktor i sammanhanget. Särskild vikt bör därför läggas vid att skapa förutsättningar (inte minst ekonomiska) som möjliggör alla museers deltagande, oavsett geografisk placering. Digitalt tillgängliggörande behöver utvecklas mot större interaktivitet för att i någon mån ersätta – inte bara komplettera – fysiska möten.

11.1 Ekonomiska konsekvenser

De krav som formuleras i en museilag borde kopplas till statliga öronmärkta medel och med en tydlig fördelningsprincip baserad på prioriterade områden, exempelvis nationella minoriteter. Dessa medel ska inte vara projektbaserade.

Luleå 2016-03-16

Helena Karlström
Tf. länsmuseumschef

I den slutliga handläggningen har även museets avdelningschefer Sara Hagström Yamamoto, Sara Jonsson Lindmark, Anna Lundgren och Per Moritz deltagit.